

потребностей в межличностном и групповом общении, предоставление им поля деятельности для самовыражения и самоутверждения, достижения своего «акме-развития».

Ключевые слова: ученическое самоуправление, акмеологическая среда, жизненно компетентная личность, акме-развитие, ученические объединения по интересам.

Summary. The article is devoted to the problem of the role of student government in secondary school in the formation of its acmeological space, where a student is a value, a tradition, a requirement, reality and ideal.

A characteristic feature of such an environment is interpersonal cooperation, during which the essential power of students as a subject of activity is reproduced; approval of their own acmeological position, that is, the focus on achieving of high results in their academic and practical activities, if they adhere to moral and legal standards of behavior

The three-tier system of student self-government bodies of Berezhne secondary school No 2 Rivne region is characterized; forms and methods of educational work aimed at forming and developing the abilities and aptitudes of students, allowance of their needs in interpersonal and group communication, providing them with the possibilities for self-expression and self-affirmation, achievement their personal “acme development” is presented.

Key words: student government, acmeological space, vitally by a competent person, acme-development, student clubs.

Стаття надійшла до редакції 04.05.2017

О. О. Кислюк, П. В. Кислюк

ЗАСТОСУВАННЯ КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У РОБОТІ КЛАСНОГО КЕРІВНИКА

Анотація. Стрімкий розвиток інформаційно-комунікативних технологій – один із факторів, що визначає розвиток світової спільноти XXI століття.

Комп'ютер став помічником в організації роботи класного керівника, розширив можливості виховного процесу.

Інформаційні технології дозволяють урізноманітнити форми роботи з учнями, зробити їх творчими, спрощується процес спілкування з учнями та їх батьками. Застосовуючи ІКТ, класний керівник може готувати матеріали для використання їх при проведенні класних години, годин спілкування, батьківських зборів, батьківського всеобучу, різноманітних позакласних та позашкільних заходів.

Отже, в статті розглянуто ефективність використання ІКТ в роботі класного керівника.

Ключові слова: ІКТ, класний керівник, виховний процес, школа, учень.

Постановка проблеми. Виховання сучасної дитини – дуже складний і водночас цікавий процес. На дітях дуже позначився науково-технічний прогрес ХХІ століття. Учні прагнуть інноваційних форм навчання, пов'язаних з електронними матеріалами, намагаються рівноцінно володіти ІКТ.

Тому інформаційне суспільство спонукає сучасного педагога працювати на випередження. Вчитель повинен бути координатором інформаційного потоку, володіти сучасними методиками та новітніми технологіями.

Аналіз останніх досліджень з проблеми. Проблемі використання інформаційних технологій в освіті присвячені праці В. Ю. Бикова, М. І. Жалдака, С. А. Ракова, В. М. Кухаренко, А. М. Гуржія, Ю. О. Жука та ін. Дослідник О. Є. Кравчина розглядає проблему інформатизації організаційно-управлінської діяльності в загальноосвітній школі. В. В. Дивак досліджує інформаційно-комунікаційні технології в професійній діяльності директора школи. Дослідження науковців Н. В. Морзе та О. Г. Глазунової присвячені розробці моделі ефективного використання інформаційно-комунікаційних та дистанційних технологій навчання у вищому навчальному закладі. Н. А. Зінчук досліджує інформаційно-аналітичну компетентність менеджера: значення у професійній управлінській діяльності та передумови формування у ВНЗ. У наукових роботах Є. С. Березняка, Л. В. Васильченко, Т. Б. Волобуєвої, В. Г. Гамаюнова, В. В. Григораша, Л. І. Даниленко, Н. М. Острроверхової, О. І. Мармази, Л. М. Калініної, В. В. Крижка, М. П. Лещенко, В. С. Пікельної, В. Д. Федорова, Г. В. Єльнікової, Є. М. Хрикова висвітлено проблеми управління навчальними закладами та розкривається різні аспекти питання професійної підготовки керівних кадрів освіти.

Однак, дотепер недостатньо повно проаналізовано ефективність використання ІКТ у роботі класного керівника.

Мета статті. Дослідження ефективності використання ІКТ у роботі класного керівника та можливості розширення виховного процесу.

Виклад основного матеріалу дослідження. Стрімкий розвиток інформаційно-комунікативних технологій – один із факторів, що визначає розвиток світової спільноти ХХІ століття.

Цивілізація постійно рухається до побудови інформаційного суспільства, де головну роль буде відігравати інформатизація та наукові знання.

У зв'язку з активним розвитком інформаційних технологій і їх упровадженням у різні сфери життя все більшої актуальності набуває формування інформаційної культури сучасних школярів та їх наставників. Поліпшення якості освіти є необхідною умовою формування

інформаційного суспільства та конкурентоспроможної економіки. На сучасному етапі інтенсивне впровадження ІКТ у сферу освіти є національним пріоритетом.

У сучасному світі потреба в комп'ютерних технологіях постійно зростає – вони необхідні і вдома, і на робочому місці. Школи більше не можуть дозволити собі залишатися осторонь. Учителі розуміють, що і вони самі, і їхні учні повинні добре володіти новітніми технологіями – адже є необхідний мінімум ресурсів, які сучасний фахівець повинен знати й ефективно використовувати у своїй діяльності.

Змінюється суспільство, змінюється освіта, змінюються прийоми і методи виховання. Їх потрібно вибирати, зважаючи на конкретні умови та можливості навчального закладу, соціальний запит батьків.

Виховні функції у школі виконуються всіма педагогічними працівниками, але головна роль у вирішенні завдань виховання підростаючого покоління відводиться класному керівникові. Мета діяльності класного керівника – це створення умов для самореалізації і саморозвитку особистості учня, його успішної самореалізації в суспільстві. Використання ІКТ в педагогічній роботі – це один із способів самоствердження та самореалізації в шкільному колективі.

Комп'ютер став помічником в організації роботи класного керівника, розширив можливості виховного процесу.

У процесі діяльності класний керівник складає різноманітні звіти: про відвідування учнями уроків, пропущенні уроки через хворобу і без поважних причин, звіт успішності тощо.

Класному керівнику необхідно зберігати і використовувати безліч різноманітної документації, необхідної для ефективної роботи. Тому постає питання про необхідність розробки автоматизованого робочого місця класного керівника, за допомогою якого можна частково (а в майбутньому повністю) відмовитися від ведення записів на папері. Розробка допоможе автоматизувати процеси ведення різноманітного обліку та документації в класі та школі в цілому [1].

Інформаційні технології дозволяють урізноманітнити форми роботи з учнями, зробити їх творчими, спрощується процес спілкування з учнями та їх батьками. Застосовуючи ІКТ, класний керівник може готувати матеріали для використання їх при проведенні класних години, годин спілкування, батьківських зборів, батьківського всеобучу, різноманітних позакласних та позашкільних заходів.

Розглянемо застосування комп'ютерних технологій на практиці.

По-перше, в організації виховної роботи є доцільним використання ресурсів Інтернет. Це різні діагностики, необхідна інформація для проведення та розробки позакласних заходів різної тематики та різного спрямування, а іноді і готові розробки заходів. Інтернет дає великі можливості для спілкування з учнями та їх батьками: електронна пошта, гостьова книга на сайті школи чи особистому сайті класного керівника, форуми, сайт «Щоденник» [2].

По-друге, у щоденній роботі класного керівника часто доводиться звертатися до численних і, як правило, неупорядкованих даних про учнів класу, батьків, зайнятості учнів у позаурочний час тощо. Для того, щоб зібрати й упорядкувати дані воедино, можна використовувати систему управління базами даних Microsoft Access. Усі необхідні дані про учнів та їх батьків вносяться в таблиці і за необхідності складаються різні звіти, виконуються запити, гіперпосилання на інші документи, імпорт даних [4].

Розробка електронних учнівських портфоліо, створення класних мультимедійних альбомів у роботі класного керівника не тільки є актуальною, а й надзвичайно затребуваною. Окрім того, на класних годинах використовуються відеолекції, присвячені профілактиці алкоголізму, тютюнопаління та наркоманії, методиці відновлення зору, пропаганді здорового способу життя та інші.

Соціальні мережі та електронна пошта дозволяють наставнику спілкуватися з учнями та їх батьками в позаурочний час, вирішувати різні питання на відстані. Такий вид роботи дає можливість виховувати в учнів культуру спілкування, навчати безпечної поведінки в мережі. А батьки можуть у будь який час дізнатися про успіхи своїх дітей.

Під час хвороби учня через мережу Інтернет організуються дистанційне навчання та консультації. Це дає можливість дитині засвоїти матеріал, пропущений через хворобу.

Використання ІКТ на виховних заходах сприяє:

- розвитку інтересу учня до цього заходу;
- розвитку вмінь і навиків роботи з інформаційними ресурсами;
- ефективному керуванню увагою учня;
- активізації пізнавальної діяльності;
- формуванню навиків дослідницької роботи;
- підвищенню інформаційної культури.

При підготовці і проведенні позакласних заходів з учнями використовуються такі прикладні програми, як MS PowerPoint, MS Publisher, графічний редактор Adobe Photoshop, музичні програвачі, які роблять позакласну роботу яскравою та запам'ятовуючою [6].

На шкільних святах комп'ютер став незамінним помічником. Всі заходи, на яких вдається використати мультимедійний проектор, музичний супровід, проходять на високому рівні і подобаються дітям. Презентації, відеозаписи і музика стають невід'ємною частиною шкільного життя.

Проведені дослідження показали, що відсоток відвідування батьківських зборів значною мірою більший тоді, коли класний керівник максимально використовує інформаційно-комунікаційні технології в їх підготовці та проведенні.

Висновки і перспективи подальших розвідок. Сьогодні розвиток цивілізації відбувається внаслідок впливу сучасних інформаційних і телекомунікаційних технологій на економіку, науку, культуру, державу та освіту. Тому на школу ХХІ століття покладено нові вимоги – швидко та якісно засвоювати не тільки накопичені знання та величезну кількість

інформації із здобутків минулого, а й сучасні знання та нову інформацію. Виконати ці завдання без ІКТ неможливо [5].

Про своєчасність та актуальність аналізованої проблеми свідчить той факт, що більшу частину свого часу адміністратори закладів і вчителі витрачають на оформлення різної документації та звітів. Класному керівнику необхідно зберігати і використовувати безліч різної документації, потрібної для ефективної роботи.

Маючи досвід роботи класного керівника можемо з впевненістю сказати, що використання ІКТ у виховній роботі створює такі умови у колективі, при яких більше використовуються потенціальні особливості, викликає у дитини внутрішню позитивну реакцію і збуджує її власну активність у роботі над собою, здійснює більш ефективний і формуючий вплив на неї. Особливості виховання є не лише у знаннях психології, педагогіки і методики, а й у організації пізнавального інтересу учнів до поставленої проблеми. Буде інтерес – буде і результат.

Виховання – процес «живлення душі і серця» – неможливо відокремити від навчання. Впровадження ІКТ в практику істотно «оживило» освітній процес і вдосконалило діяльність учасників даного процесу. Вважаємо, що в сучасному суспільстві навчати дітей легше, ніж виховувати. Процес виховання вимагає більш тонкого підходу до дитини і це процес постійної творчості. Сучасний класний керівник повинен знати і вміти визначати реальний рівень духовного, соціального, психічного, фізичного розвитку учнів класу, прогнозувати результат своєї діяльності, обирати із уже відомих, конструювати або виробляти єдину виховну технологію, яка б забезпечила особистісне зростання вихованців. Саме тому у вирішенні сучасних виховних завдань значну роль відіграють інформаційно-комунікаційні технології. Саме ці технології покликані зблизити класного керівника та учня, забезпечити тісний зв'язок вчителя з класним колективом. Комп'ютер в сучасному вихованні стає засобом поширення та обміну інформацією між учнем та учителем, розвиває в дитини підвищений інтерес до оточуючого світу [3].

Сьогодні відчувається нагальна потреба у використанні сучасних технологій у творчій роботі класного керівника в школі. Він мусить перебувати в епіцентрі інноваційної діяльності освітньої установи. Від класного керівника чекають роботи, наповненої новим змістом, новими технологіями проектування виховного процесу. Тільки за умови, якщо виховний вплив викликає у особистості внутрішню позитивну реакцію і збуджує її активність у роботі над собою, він здійснює вплив на неї, ефективний і формуючий.

Класний керівник повинен рости і рухатися вперед разом зі своїми учнями, йти в ногу з часом. А час вимагає знань та вмінь використовувати інформаційно-комунікаційні технології у своїй роботі. Сучасну дитину неможливо виховати без використання у навчанні та вихованні новітніх комп'ютерних технологій.

Використання можливостей ІКТ під час виховної роботи з учнями дозволяє підвищити ефективність проведених заходів, поліпшити моніторинг вихованості учнів, звільнити більше часу для надання допомоги учням. Комп'ютер надає вчителю можливість зробити бесіди, акції, конференції, усні журнали цікавішими, захоплюючими та сучасними. За допомогою комп'ютера виховна робота стає ефективнішою, а величезний потік інформації – досяжним. Проте, комп'ютер не може повністю замінити вчителя. По-перше, саме вчитель має можливість зацікавити учнів, викликати допитливість, завоювати їх довіру; по-друге, він може спрямувати їх увагу на ті або інші важливі виховні аспекти; по-третє, відзначити їх старанність та знайти шляхи спонукання до самовиховання. Таку роль вчителя ПК ніколи не зможе взяти на себе. Отже, вчитель повинен визначити місце та роль ІКТ в своїй виховній діяльності.

Список використаних джерел:

1. Посадові обов'язки класного керівника – догма чи простір для творчості // Класному керівнику. Усе для роботи. – 2011. – № 1(25). – С. 5-9.
2. Нуреева О. С. Імідж класного керівника / О. С. Нуреева, О. В. Скворчевська. – Харків: Основа, 2007. – 173 с.
3. Омельченко Л. П. Настільна книга класного керівника / Л. П. Омельченко. – Харків : Основа, 2007. – 286 с.
4. Корнієнко М. М. Інформатика. Бази даних. СУБД MsAccess / М. М. Корнієнко, І. Д. Іванова. – Харків: Ранок, 2009. – 48 с.
5. Інформаційно-телекомунікаційні технології в сучасній освіті: досвід, проблеми, перспективи: зб. наук. пр. / редкол.: М. М. Козяр, І. А. Зязюн, Н. Г. Ничкало; АПН України, Ін-т педагогіки і психології проф. освіти. – Л., 2006. – 634 с.
6. Інформатика та інформаційні технології в навчальних закладах: Науково-методичний журнал. – К.: Освіта України, 2006. – С. 31-34.

REFERENCES TRANSLATED AND TRANSLITERATED:

1. Posadovi oboviazky klasnoho kerivnyka – dohma chy prostir dlia tvorchosti [Responsibilities of Class Teacher – a Dogma or a Space for Creativity] // Klasnomu kerivnyku. Use dlia roboty. – 2011. – № 1(25). – S. 5-9. (in Ukrainian)
2. Nurieieva O. S. Imidzh klasnoho kerivnyka [Image of Class Teacher] / O. S. Nurieieva, O. V. Skvorchevska. – Kharkiv: Osnova, 2007.–173 s. (in Ukrainian)
3. Omelchenko L. P. Nastilna knyha klasnoho kerivnyka [Handbook of Class Teacher] / L. P. Omelchenko. – Kharkiv: Osnova, 2007. – 286 s. (in Ukrainian)
4. Korniienko M. M. Informatyka. Bazy danykh. SUBD MsAccess [Computer Science. Databases. Database MsAccess] / M. M. Korniienko, I. D. Ivanova. – Kharkiv: Ranok, 2009. – 48 s. (in Ukrainian)

5. Informatsiino-telekomunikatsiini tekhnolohii v suchasni osviti: dosvid, problemy, perspektyvy: zb. nauk. pr. [Information and Telecommunications Technology in Modern Education: Experience, Problems and Prospects: Collected Works] / redkol.: M. M. Koziar, I. A. Ziazium, N. H. Nychkalo; APN Ukrainy, In-t pedahohiky i psykholohii prof. osvity. – L.,2006. – 634 s. (in Ukrainian)
6. Informatyka ta informatsiini tekhnolohii v navchalnykh zakladakh: Naukovo-metodychnyi zhurnal [Information Sciences and Technology in Schools: Methodical Journal]. – K.: Osvita Ukrainy, 2006. – S. 31-34. (in Ukrainian)

Аннотация. Стремительное развитие ИКТ – один из факторов, определяющим развитие мирового сообщества XXI века.

Компьютер стал помощником в организации работы классного руководителя, расширил возможности воспитательного процесса.

Информационные технологии позволяют разнообразить формы работы с учащимися, сделать их творческими, упрощается процесс общения с учениками и их родителями. Применяя ИКТ, классный руководитель может готовить материалы для использования их при проведении классных часов, родительских собраний, различных внеклассных и внешкольных мероприятий.

Итак, в статье рассмотрена эффективность использования ИКТ в работе классного руководителя.

Ключевые слова: ИКТ, классный руководитель, воспитательный процесс, школа, ученик.

Summary. The current development of civilization is due to the influence of modern information and communication technologies on the economy, science, culture, power and education. Therefore, the school of the XXI century is based on new requirements – quickly and efficiently learn not only the knowledge and a huge amount of information of the achievements of the past, but with contemporary knowledge and new information. The use of ICT in educational work creates the conditions in the community, in which more potential features used, causing the child inside positive response and stimulates its own activity in the work over itself, makes more effective and formative influence on her. Features of education is not only in knowledge of psychology, pedagogy and methodology, but also in the organization of cognitive interest of students to the problem.

Nowadays computer is a modern means of distribution and exchanging information between a student and a teacher, it develops in a child a strong interest to the surrounding world.

Key words: ICT, form-teacher, educational process, school, student.

Стаття надійшла до редакції 26.04.2017